1937 ий
22
ОКТЬАБРЬ
№ 77 (361)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-шамыч, ушныза!

Рвэзэ Коммунист

ВЛКСМ
Маробком
дэн
Горком
орган

Конфэрэнцийын пунчалжым шукташ бойэвойла пижаш

Шукэртэ огыл эртышэ 14-шэ область комсомол конфэрэнций Марий комсомол организацийын историйыштыжэ поснак кугу вэрым налэш. Эн пэрвойак тидэ шэргакан: конфэрэнций комсомол радам гыч тушман-шамычым эрыктышаш вэрч кучэдалмэ, комсомол массын, тыгак пўтынь молодьожын рэвольуционно бдитэльностьыштым нолтышаш вэрч кучэдалмэ лозунг дэнэ эртэн. Дэлэгат-шамыч, утаракшым у гыч кушшо актив ВЛКСМ Обкомын ситыдымашыжым да титакшым пэш чот критиковатлышт, титакым тўрлаташ корным ончыктышт.

Адак тидэ замэчатэльэ: конфэрэнций пэрвой кана тайнэ голосованьэ дэнэ ВЛКСМ Обкомын у составшым сайлэн. Дэлэгат-шамыч область комсомол организацийым вуйлатымашым партийлан прэданнэ, бойэспособно йэнг-шамычлан, Марий АССР-ын знатнэ йэнгжэ-шамычлан ўшанэн пуэныт.

Конфэрэнций конкрэтнэ да чылам обйазатлышэ рэшэнийым приниматлэн. Мэ тудым тачысэ номырэш пэчатлэна.

Конфэрэнцийын рэшэнийжэ комсомол пашам йӧршынак пужэн ышташ, чыла пашамат молодьож дэн йоча-шамычым коммунистла воспитатлымэ пашалан подчиньатлаш, пўтынь молодьож дэнэ кылым кучаш, тушман-шамычым йӧршын пытарышаш вэрч кучэдалаш трэбитла. Тылэч моло сэмын лийынжат ок кэрт. Вэт тудым мэмнан дэч илыш трэбитла.

Кызыт социализм эл, пўтынь совэт калык Кугу Октьабрын 20-шо идалыкшылан да Сталинский Конституций почэш СССР Вэрховный Совэтыш сайлымашлан йамдылалтэш. Тидэ жапыштэ лэнинский комсомол ўмбакат пэш сэрьйозно да отвэтствэннэ задачэ пышталтэш. Сталинский Конституцийым, Избиратэльнэ законым пропагандироватлымаш, сайлымашлан практичэский йамдылалтмаш—тэвэ комсомол организацийын тачсэ задачэ. Сайлымашлан молодьожым организацийын да политичэски йамдылаш, агитационно-пропагандистский пашам кумдан шараш кўлэш.

Мондыман огыл: тушман-шамыч—поп, дьакон, ожнысо кулак, тулэч моло шакшэ-шамыч малэн огыт кий. Нуно тушман агитацийым колтылыт, Совэтыш шкэ агэнтшытым шўшкаш тӧчат. Нунын шакшэ пашаштым тунамак шалатыман. Мэмнан государствэнна властьын кўшыл органышкыжэ ик тушманат, румбык тўсан ик йэнгат пурэн ынжэ кэрт. Кажнэ чэстнэ совэт гражданинын свйащэннэ долгшо—СССР Вэрховный Совэтыш мэмнан пэлэдалтшэ родинылан да тидэ родиным шочыктышо, пэлэдыктышэ коммунистичэский партийлан, Кугу Сталинлан мучашыш шумэш прэданный йэнгым сайлаш. Тидэ долгым ик самырык гражданинат шинчыдэ, шуктыдэ ынжэ код. А комсомол тидым умылтараш обйазан.

Рэвольуционно бдитэльностьым мут дэнэ гына огыл, а нойыдэ пашаштэ нолтэн шогаш кўлэш. Вэт эшэ комсомол организацийэ гыч тушман-шамычым эрыктымаш тўнгалын вэлэ. Альэ тушман-шамыч орудоватлат. Нуно мэмнан чаплэ молодьожын йужо ужашыжым разлагатлат, шкэ влийаньышкышт шупшаш тӧчат. Комсомол радам гыч тушман кашакым йӧршын эрыкташ, тидэ эрыктымашым шуйаш огыл, комсомол организацийым тазам, работоспособныйым ышташ—тыгай кажнэ организацийын да кажнэ комсомолэцын задачыжэ. Правдивый, чэсный, бдитэльный улмаш, кажнэ комсомолэцын тўнг качэствыже лийман. Тидэ качэствым воспитатлышаш вэрч пашам кўрылтдэ ыштыман, молодьожым большэвистский влийаньэ дэнэ авалтыман. Тидлан лийын молодьож коклаштэ, молодьож дэнэ пырльэ лийаш, тудым вуйлатэн нангайаш кўлэш. Сталин йолташ мэмнан ончылан большэвизмым овладэватлаш задачым шындэн. Большэвизмым тунэм налдэ чын рэвольуционно бдитэльность нэргэн мутат лийын ок кэрт. Кажнэ комсомолэцын задачыжэ—Марксын, Лэнинын, Сталинын туныктымыштым, партийын гэроичэский кучэдалмэ историйжым тунэмаш да нэсойузно молодьожым туныкташ.

Мэмнан ончылно кугу задач-шамыч шогат. Нуным илышыш пуртэн моштыш кўлэш. Тўнжо тыштэ: вуйлатымашкэ большэвистский стильым пуртымаш. ВЛКСМ Обком, тыгак ВЛКСМ райком-шамыч опэративнэ вуйлаташышт кўлэш. Критикэ дэн самокритикэ—вуйлатымашын эн главнэ мэтодшо. Садлан млана тудым эрэак вийангдэн шогымаш. Вийан критикэ дэн вийан самокритикэ вэгышэш гына мэ коммунистичэский партийын комсомоллан ўшанэн пумо задачыжым чэсть дэнэ шуктэн кэртына.

ВКП(б) ОБКОМЫН ЧЭРЭТАН ПЛЭНУМЖО НЭРГЭН

ИНФОРМАЦИОННО УВЭРТАРЫМАШ

Тэний 15—18 октьабрьыштэ ВКП(б) Марий Обкомын чэрэтан Плэнумжо лийын. Плэнум тыгай вопрос-шамычым ончэн:

1. Вэрховный Совэтыш сайлымэ да партийнэ организацийын задачыжэ нэргэн. (Докладчик Андрэйэв йолташ).
2. Морко дэн Звэнига районлаштэ политичэский агитацийын состойаньыж да лишыл жаплан рэспубликыштэ политичэский агитацийын задачыжэ нэргэн. (Докладчик-шамыч: Ханин—партий Звэнига райком сэкрэтарь, Кужнуров—партий Морко райкомын 2-шо сэкрэтарьжэ да ВКП(б) ОК партийнэ пропагандэ дэн агитаций отдэл вуйлатышэ Кобозов йолташ).
3. Рэспубликыштэ калык туныктымашын состойаньыж нэргэн. (Докладчик ВКП(б) ОК сэкрэтарь Йэмэльанов йолташ).
4. Область партийнэ организацийын состойаньыж нэргэн ВКП(б) ОК сэкрэтарь Врублэвский йолташын увэртарымыжэ.
5. Организационно вопрос-шамыч.

Область Комитэтын Плэнумжо нинэ вопрос-шамыч дэнэ соотвэтствуйущий рэшэньым луктын.

Обком Плэнум А. Ф. Эшкининым, Н. И. Сапайэвым, П. Г. Тэрэховым да М. Е. Никифоровым, партий гыч лукмылан лийын, Плэнум состав гыч луктын.

Обком Плэнум Е. Е. Сидоркина йолташым буржуазнэ-националист элэмэнт-шамыч ваштарэш кучэдалмаштэ чоткий линийым шогалдымыжлан Обком Бўро дэн Плэнум члэн состав гыч луктын, „Марий Коммун" газэт рэдактор паша гыч корандэн.

Г. Д. Мартинсон йолташым Обком Бўро члэн состав гыч лукмо да руководьащий парторган отдэл вуйлатышэ паша гыч корангдымэ нэргэн Обком Бўрон рэшэньыжым Обком Плэнум утвэрдитлэн.

Обком Плэнум тайнэ голосованьэ дэнэ Обком Бўро члэнлан Я. И. Абрамов йолташым сайлэн, тудым партий Шэрнур РК сэкрэтарь паша гыч отозватлэн, Обкомын руководьащий парторган отдэл вуйлатышылан утвэрдитлэн.

Обком Плэнум тайнэ голосованьэ дэнэ Обком Бўро члэныш кандидатлан Н. А. Платов йолташым сайлэн, тудым партий Косолоп РК сэкрэтарь паша гыч отозватлэн, ВКП(б) Обкомын школ дэн политпросвэт паша отдэл вуйлатышылан утвэрдитлэн.

ВКП(б) Обком.

СУДИТЛАЛТШЭ ДА СЛЭДСТВИЙЫШТЭ УЛШО ИЭНГ-ШАМЫЧЫМ ИЗБИРАТЭЛЬНЭ СПИСКЫШ ПУРТЫМО НЭРГЭН

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэтын пунчалжэ

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт пунчалэш:

Иктаж молан судитлалтшэ альэ избиратэльнэ правам пытарыдэ суд пунчал почэш кызыт наказаньым эртышэ да пэтырымаштэ огыл улшо йэн-шамыч, тугак спэцпэрэсэлэнэц-шамыч избиратэльнэ спискыш пурталтыт, маньын ышташ. Избиратэльнэ спискыш пэтырымаштэ кучыдымо, слэдствийыштэ улшо йэнгат, суд почэш избиратэльнэ праважэ налалтын огыл гын, пурталтэш.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт прэдсэдатэль—М. КАЛИНИН.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт сэкрэтарь олмэш СССР ЦИК Прэзидиум члэн—А. АНДРЭЙЭВ.

Моско, Крэмль. 1937 ий 16 октьабрь.

СУДАЛАШТЭ ИЗБИРАТЭЛЬНЭ УЧАСТКЫМ ОРГАНИЗАТЛЫМЭ НЭРГЭН

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэтын пунчалжэ

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт пунчалэш:

Сайлымэ кэчын ийын коштмаштэ лийшэ судалаштэ 25 йэнг дэч шагал огыл избиратэль уло гын, ушэм рэспубликласэ Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт-шамычын разрэшэньышт почэш избиратэльнэ участкэ организоватлаш допуститлаш.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт прэдсэдатэль—М. КАЛИНИН.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт сэкрэтарь олмэш СССР ЦИК Прэзидиум члэн—А. АНДРЭЙЭВ.

Моско, Крэмль. 1937 ий 16 октьабрь.

Партийлан да совэт властьлан прэданнэ йэнгым сайлэна

„Марий йал" колхозысо колхозник-шамыч (Шэрнур район) обшщий погынымашыштэ „СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэньэ" нэргэн докладым колыштыч. У сайлымэ закон нэргэн Кой-Сола пэлэ кыдалаш школышто туныктышо Бэрдников К. Д. сай умландарыш. Сайлымэ закон лончылымаш активнэ эртыш. У сайлымэ закон нэргэн колхозын стахановэцшэ Сэмьонов Йыван тыгэ маньэ:

—Мый ындэ 60 ийаш улам. Ожно тыгай ласка илышым ужын огынал. Тидэ ласка илышым млана Сталин йолташ пуэн. Совэтыш сайлымашлан сай йамдылалтын, Вэрховный Совэтыш партийлан да совэт властьлан эн прэданнэ йэнгым сайлэна.

Пэтр Йыван.

Сайлымэ законым тунэмыт

„Азнур" дэн „Красный Пахарь" колхозлаштэ (Рӧнгo район) у сайлымэ законым тунэммашкэ 60-70 ийаш колхоз члэн шамычат шупшмо. Нуным Шўргўмбал тўнгалтыш школышто туныктышо Никитин С. туныкта.

Загайнов Вачий

Майкин йолташ сайын туныкта

Лопатин почто пӧлка пашайэнг шамыч (Звэнига район) Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым тунэммаш кружокым организоватлэныт. Кызыт у сайлымэ законым чылалат тунэмыт. Пропагандист Майкин йолташ у сайлымэ законым сай туныкта.

Мокэйэв Е.

ВЛКСМ ОБКОМЫН ОТЧОТ ДОКЛАДШЭ ПОЧЭШ

ВЛКСМ XIV ОБЛАСТЬ КОНФЭРЭНЦИЙЫН ПУНЧАЛЖЭ

XIII гыч XIV конферэнций мартэ ВЛКСМ область комитэтын ыштымэ пашажэ нэргэн Рьабчиков йолташын докладшым колыштын да обсудитлэн XIV ВЛКСМ область конферэнций палэмда:

1. ВКП(б) область комитэт дэн ВЛКСМ ЦК-н вуйлатымышт почэш мэмнан рэспубликысэ комсомол дэн шэмэр молодьожын активностьышт йатырак кушкын. Промышлэнность дэн йал озанлыкын шагал огыл стахановэцшэ-шамыч кушкыныт. Партий дэн комсомол воспитатлымэ замэчатэльнэ йэҥ-шамыч: кўкш паша лэктышым пушо да стройкышто моло молодьожым вўдэн кайшэ промышлэнность стахановэц-шамыч Николайэв, Толстова, Мухамэдзьанов, Костин, Гурьэв, Чэрнова, молат, ўдрамаш тракторный бригадэ-шамычын сорэвнованьыштышт ончыл вэрым налшэ трактористка-шамыч Чэмоданова Анфиса, Конопльова Надьа, Лэбэдэва Йэлэна, Иванова Марина, тысьачник-шамыч радамыш шогалшэ, шкэ пашаштышт кўкш производитэльностьым да образэцым ончыктышо тракторист-шамыч Мансуров, Рьабинин, Макарова, Акшикова йолташ-шамыч кушкыныт.

Отчот дэн сайлымэ погынымаш-шамычым эртарымэ дэнэ комсомолын активностьшо йатыр кушкын. Шуко организацийласэ комсомолэц шамыч йӧрдымӧ руководитэль-шамыч дэч утаралтыныт. Шкэныштын сайлымэ органыштым лўддэ критиковатлаш, ситыдымаш-шамычым тўжвак лукташ тўҥалыныт. Тидэ сойуз пашам йатырак сайэмдаш возможностьым пуэн. Совэтыш сайлымашкэ рэспублик комсомол утларак организованнэ толэш.

2. Область комсомол организацийыштэ, эн ончычак тудын руководствыштыжо йатыр кугу ситыдымаш-шамыч лийыныт:

а) партийыш да комсомолыш ондалэн пурышо да подрывной, шпион дивэрсионный пашам ыштышэ калык тушман-шамычым—фашизмын агэнтыштым, троцкистско - бухаринский шпион, моло двурушник-шамычым комсомол организаций йатыр вараш кодын разоблачитлаш тўҥалын.

Тидэ садын дэнэ лийын: шуко комсомол руководитэль-шамыч да эн ончычак ВЛКСМ область комитэтын бўрожо, да тудын сэкрэтарьышт Микин дэн Рьабчиков йолташ-шамыч большэвизмым тунэммэ нэргэн, капиталистичэский окружэньэ нэргэн, политичэский бдитэльностьым нӧлтымӧ нэргэн Сталин йолташын ончыктымыжо воктэч эртэн кайэныт, шкэштак тидэ идиот чэр—политичэский бэспэчность дэнэ чэрланышэ лийыныт. Комсомолышто калык тушман укэ, быт—тидэ частнэ паша манын шонымо шўшӧ чэр илэн. Пашаштэ чын большэвик самокритикэ лийын огыл. Садын дэнэ калык тушман-шамыч—троцкистко-бухаринский охвостьэ, буржуазный националист, двурушник-шамыч да нунын пособникышт йужо руководьаций комсомол органлашкэ да Обком бўро составышкат пурэн кэртыныт (Бажанов, Чэпаков, Смирнов, Иванова, Тимофэйэв, Лазарэв молат) да йатыр жап шкэныштын шакшэ пашаштым ыштэныт, комсомолышто пашам подрыватлэныт, молодьож дэн йоча-шамычым политик шотышто воспитатлымашым сўмырэныт. Звэнига комсомол организаций поснак куштыраҥшэ лийын, тушто калык тушман-шамыч. (Айбарцэв, Бэльакова, Иванов, Кузнэцов, молат) ВЛКСМ райкомын тошто сэкрэтарьжын—Боржовын да бўро члэн-шамычын попуститэльствыштлан кӧра, йатыр жап шкэныштын шакшэ, контррэвольуционно пашаштым ыштэныт. Йатыр моло организацийлаштэ (Морко, Йоласал Мари-Турэк, Сотнур), поснак, Марбумстройышто да учэбнэ завэдэнийлаштэ (Пэдинститут, Чодра институт, Нартас йал озанлык тэхникум да пэдучилищэ-шамыч) калык тушман-шамычым разоблачитлымэ да куклэн лукмо шотышто альэ сэрьйозный паша ок ышталт.

ВКП(б) Цэнтральнэ Комитэтын фэвраль-мартысэ Плэнум пунчал гыч да, Горький обкомын шижтарымашыжэ гыч область комитэт кўлэш выводым ыштэн огыл, тушман элэмэнт-шамыч дэнэ рэшитэльнэ кучэдалмашыш комсомол организацийым мобилизоватлэн огыл.

б) ВЛКСМ обкомын да Роллэ, Таныгин, Вьазмин вуйлатымэ отдэл-шамычын пашаштышт йӧрдымӧ практиклан, опэративнэ вуйлатыдымыштлан кӧра комсомолым политичэский воспитатлымаш сайын шындалтын огыл. Комсомолышто шогыдымо молодьож коклаштэ, пионьэр дэн школьник-шамыч коклаштэ паша начар кайа, пашазэ дэн колхоз молодьож кокла гыч утларакшэ ўдыр-шамыч кокла гыч комсомолыш шупшмаш путырак эркын кайа (альэ 1917 колхозышто тўҥалтыш организаций укэ)

Войэннэ-физкультурный паша альэ комсомол организаций-шамычын кэчэ йыда ыштымэ пашашт лийын огыл. Комсомол тудым шкэ кидышкыжэ налын огыл, а ВЛКСМ обком дэн тудын бўрожо оборонно физкультурный пашам вуйлатэн огыт ул. Тидын дэнак Осоавиахим руководствышто йатыр жап калык тушман-буржуазный националист-шамыч (Романов, Домрачэв) шинчэныт. Нуно оборонный пашам врэдитлэныт да сўмырэныт. ВЛКСМ обком бўрэн ончычсо члэнжэ Смирнов тушман пашалан полшэн шогэн, а обком бўро тидым ужын огыл.

ВЛКСМ обкомыштак, тугак йатыр райкомлаштэ да тўҥалтыш организацийлаштэ комсомол озанлыкым сайын шындымэ огыл. Обкомышто комсомол билэт-шамыч нэбрэжнэ, чылан пурэн кэртмэ вэрыштэ аралалтыныт. 90 бланк локтылалтын да ВЛКСМ райком - шамычлан пуэдымэ бланк-шамычлан отчотым трэбытлымэ огыл. Йатыр райкомлаштэ (Йоласал, Ронго, Мари-Турэк, Морко) комсомол докумэнт-шамычым нэбрэжнэ аралымэ дэнэ нуно класс тушман-шамычын кидышкышт логалыныт. Йужо тўҥалтыш организацийлаштэ дэла-шамыч пачэрлаштэ вип йашлыкыштэ, моло вэрэат кийыктaлтыныт.

ВЛКСМ обкомын паша практикыштыжэ сойузно дэмократийым грубо пудыртылмаш, райком дэн обком члэныш кооптироватлымаш, комсорг-шамычым спискэ дэнэ пэҥгыдэмдымаш (Марий-Турэк) лийын шогэн, тыгылай комсомолэц-шамычын правашт ишалтын. Сэкрэтарь Микин Бажанов ВЛКСМ обком бўро члэныш кандидат манын справкым пуэн, а Бажановшо ныгунамат шогэн огыл. Обком дэн райком-шамычын бўрошт большинство лийдэак, активым шупшдэак пунчал - шамычым луктэдэныт.

Тунэмдымаш дэн шагал тунэммашым пытарымаш пашам начар шындымэ (рэспубликыштэ тунэмдымэ дэн шагал тунэмшэ 13900 йэҥ уло), садланак молодьож кокла гыч лу дэнэ, шўдӧ дэнэ тунэмдымэ кодыт. Кыдалаш образованьэ школ - шамыч пашам начарын ыштат.

XIV область конферэнций пунчалэш:

1. Обком дэн райкомын, тугак тўҥалтыш комсомол организаций-шамычын чумыр пашаштын тўҥгышкышт капиталистичэский окружэньым мондыдымо нэргэн, большэвик бдитэльностьым нӧлтымӧ, большэвизмым тунэммэ нэргэн Сталин йолташын ончыктымыжым пышташ. Тидэ нэҥгызэш молодьож коклаштэ политичэский пашам вожгычак сайэмдаш. Рäдовой комсомолэц-шамычлан, да чыла молодьожлан иностраннэ развэдыватэльнэ орган-шамычын мэтод дэн прийомышт нэргэн, шпион, дивэрсант-шамыч нэргэн, буржуазный националист-шамычын врэдитэльский подрывной пашашт нэргэн умылтараш, мэмнан молодьожым Лэнин—Сталин пашам йӧратымэ да прэданнэ лиймэ, калык тушман-шамычым шыдэ нэнавистьдэнэ о н ч ы м о шўлышэш воспитатлаш.

2. Шинчэн шогыман: калык тушман-шамыч комсомолым мэмнан партий ваштарэш шогалтышашлан социалистичэский строитэльствын сэҥымашыжлан ўшаныдымашым шарышашлан, молодьожым коммунистичэский шўлышэш воспитатлымэ пашам сўмырашлан комсомолыш да руководствыш шэҥгын пурат.

Тушман-шамычлан вигак дэ важмалтык полшэн шогышо, двурушник, подхалим-шамыч дэч комсомоллан шкэ радамжым эрыктэн, государствэннэ организмын чыла рожлажэ гычат калык тушман-шамычым рэшитэльнэ куклэн лукмашкэ чумыр комсомол массым мобилизоватлаш кўлэш. Кызыт ик эн главный задачэ—калык тушман шамычын врэдитэльский да дивэрсионно пашаштын кодшыштым пытарымаш лийын шога.

3. В Л К С М Обкомлан тылзэ жапыштэ ОК дэн райком шамычын пашайэҥыштым тэргаш да пэҥгыдэмдаш, а райком - шамычлан уэш сайлымэ чыла тўҥалтыш организаций дэн комитэт-шамычын сэкрэтарьыштым тэргэн пэҥгыдэмдаш.

4. Критик дэн самокритикэ пашаштэ улшо ситыдымашым шкэ жапыштак тўжвак лукмо да пытарымэ заолог лийын шогат. Аптыраныдэ чыла пашаштат пэҥгыдэ большэвистский критик дэн самокритикым шарэн шогаш, йэҥ-шамычым тӧрлаташ, бўрократизм, дэн администрированьым, комсомолэц-шамычын йодмышт дэк бэздушно ончымым пытараш.

5. Большэвизмым тунэммаш—комсомолын главный задачшэ. Тиддэнэ комсомол организаций-шамычын, обкомын, райком-шамычын чумыр пашаштым тидэ главный задачылан подчинитлаш кўлэш. Тидлан тыгай пашам ышташ:

(Мучаш 3 шо могырышто).

ССР Ушэм Национальность Совэтыш сайлышашлан рэспубликан избиратэльнэ комисс составым утвэрдитлымэ нэргэн

Марий АССР Исполнитэльнэ Комитэт Прэзидиумын 1937 ий 20 октьабрьыштэ пунчалмыжэ.

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэньын" 37 дэн 38 статьашт да „Национальность Совэтыш сайлышашлан избиратэльнэ округ-шамыч нэргэн" Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэтын 1937 ий 11 октьабрьыштэ пунчалмыжэ нэгызэш, Марий АССР Исполнитэльнэ Комитэт Прэзидиум пунчалэш:

СССР Ушэм Национальность Совэтыш сайлышашлан Рэспубликан избиратэльнэ комиссым общэствэннэ организаций дэн шэмэр общэствэ - шамычын тыгай прэдставитэльышт состав дэнэ утвэрдитлаш:

Рэспубликан избиратэльнэ к о м и с с прэдсэдатэль КАШНИКОВ Андрэй Фэдорович—Йошкар-Ола Типографий пашазэ-шамыч дэч.

Рэспубликан избиратэльнэ комисс прэдсэдатэльын замэститэльжэ КОНСТАНТИНОВ Гаврил Константинович—Марий АССР Суд дэн Прокуратур пашайэҥ-шамыч профсойуз дэч.

Рэспубликан избиратэльнэ комиссын сэкрэтарьжэ ПАВЛОВ Михаил Алэксэйэвич—Йошкар-Ола коммунистичэский организаций дэч.

Рэспубликан избиратэльнэ комисс члэн-шамыч:

ВОРОНОВ Гэннадий Алэксэйэвич—Йурин район „Комбинат" промысловый артэль члэн-шамыч дэч.

ПЭРШУТКИН Лэв Борисович—Марбумкомбинат инжэнэрно-тэхничэский пашайэҥ дэн служышо шамыч дэч.

ПОПОВА Марийа Михайловна—Косолоп район МТС пашазэ дэн служышо-шамыч дэч.

АНДРЭЙЭВ Фэодор Григорьэвич—Кырык - М а р и район государствэннэ учрэждэньэ пашайэҥ-шамыч сойуз дэч.

ВЭДЭРНИКОВА Антонина Васильэвна—Йошкар-Ола лэнинский коммунистичэский рвэзэ ушэм дэч.

ФЛОРЭНЦЭВ Михаил Гаврилович—Йошкар-Ола район коммунистичэский организаций дэч.

МОСУНОВ Трифон Фэдорович—У-Торйал район МТС тракторист, пашазэ дэн служышо-шамыч дэч.

БИРЬУКОВ Иван Давыдович—Ронго район Пушкин лўмэш колхозник-шамыч дэч.

Марий АССР Исполнитэльнэ Комитэт прэдсэдатэль—АНДРЭЙЭВ.
Марий АССР Исполнитэльнэ Комитэт сэкрэтарь—АЛЬШИНСКИЙ.

ВЛКСМ ОБКОМЫН ОТЧОТ ДОКЛАДШЭ ПОЧЭШ

ВЛКСМ XIV ОБЛАСТЬ КОФЭРЭНЦИЙЫН ПУНЧАЛЖЭ

МУЧАШ

а) Политик тунэммаш дэнэ авалтыдымэ чыла комсомолэц - шамычым тидэ ийын 1 н о й а б р ь мартэ авалтэн шукташ.

б) Пашам ыштышэ чыла пропагандист-шамычым 25 нойабрь мартэ тэргаш, а кушто пропагандист укэ гын, 20 октябрь мартэ ойрэн шукташ.

в) Кызыт улшо пропсэминар-шамычым пропагандист - шамычын политик шинчымашыштым нӧлтымӧ школлашкэ савыраш. Нинэ сэминарлаштэ утларакшым партий историй, СССР историй да тӱнямбалсэ дэн внутрэнний положэньэ вопрос-шамычым, мэтодик вопрос-шамычым шындаш.

г) Обком дэн райком-шамычын бӱро члэныштлан кажнылан ик школым альэ кружокым руководитлаш.

д) ВЛКСМ райком-шамычын политучобо отдэлыштым вуйлатышэ да штатный пропагандист-шамычлан ВЛКСМ обком пэлэн кварталлан ик кана инструктивнэ совэщаньым—сэминарым эртараш ВЛКСМ обкомлан кӱшташ.

е) Марий рэспубликыштэ пропагандист - шамычым йамдылымэ эрэак ыштышэ курсым организоватлаш ВЛКСМ ЦК дэч йодаш.

ж) Политшкол дэч посна политичэский воспитаньын вэс формыжо-шамычым кучылташ: мэмнан партий дэн правитэльствэ политик вопрос-шамыч дэнэ, СССР-н тӱнямбалсэ да внутрэнний положэньыжэ нэргэн вопрос дэнэ комсомол погынымашым, лэкцийым, докладым, бэсэдым э р т а р а ш ВЛКСМ обком дэн райком-шамычым обязатлаш.

6. Политичэский образованийын колтымо чыла сэрдэствым тӱрысак кучылташ ВЛКСМ обком дэн райком-шамычым обязатлаш. Колхозласэ комсомол организаций сэкрэтарь-шамыч курсым кушто эртарымэ огыл гын, нойабрь тылзыштэ эртараш.

7. XIV конфэрэнций ВЛКСМ обкомлан нэсойузно молодьож коклась пашам сайэмдаш кӱшта. Тидлан лэкцийым, бэсэдым эрэак эртарыман. Поснак, кызытсэ жапыштэ кунам эл избиратэльнэ кампанийын тошкалын, молодьожлан СССР Вэрховно Совэтын сайлымэ законым, сайлымэ тэхникым кумдан умылтараш. Дэмократийым шкэ интэрэсыштлан кучылташ тыршышэ тушман-шамыч дэнэ крэдалаш молодьожым коммунистичэский партий мобилизоватлаш.

ВЛКСМ райком - шамычлан эрэак ыштышэ агитатор-шамыч группым организоватлаш да массэ пашам эрэак ыштэн шогышлан комсомолэц-шамыч укэан колхозлашкэ пэнгыдэмдаш ВЛКСМ райком сэкрэтарь-шамычым обязатлаш. Нэсойузный молодьожым кумдан шупшашлан политичэский грамот школ дэн кружок-шамычым, сомодэйатэльнэ искусство, войэннэ да физкультурный кружок-шамычым организоватлаш.

ВЛКСМ обкомлан лэкторский группым организоватлаш да рэспублик цэнтр гыч районлашкэ лэктор-шамычым эрэак колтэн шогаш. Комсомол кушмаштэ пашазэ дэн колхоз молодьожым, эн ончыч ӱдыр шамычым, утларакшым марий кокла гыч шупшмашкэ линийым налаш. Комсомолыш пуртымо годым йэнг-шамычын дэловой качэствышт дэнэ, партий дэн комсомол пашалан прэданнэ улмо дэнэ изучитлаш. Комсомол радамыш класс шотышто чуждый, тушман элэмэнт-шамыч дэнэ куштырандаш огыл.

8. Обкомлан МАССР наркомпрос дэнэ пырлья кнага тунэмдымаш дэн шагал тунэммашым содор пытарэн шукташ. Подростко школ-шамычым, допризывник-шамыч туныктымашым нэпосрэдствэннэ эскэрэн, вуйлатэн шогымашкэ налаш. Нинэ школлашкэ подаватэльлан, туныктышылан эн сай комсомолэц-шамычым колташ, кнага моштыдымодэн шагал моштышо-шамыч туныктымашым эрэак тэргэн шогаш.

9. ВЛКСМ обком дэн райком-шамычлан к ӱ ш т а ш: ӱдыр-шамыч коклась пашам аклыдымашым пытараш. Ӱдрамаш молодьож дэнэ лӱмын погынымашым, докладым, бэсэдым эртарэн шогаш, комсомолка-шамычым сойузный пашаш шупшын шогаш, комсомол вуйлатымэ пашаш лӱддэ выдвигатлаш. Ӱдыр-шамычым комсомол пашалан йамдылаш 1938 ийыштэ курсым эртараш обкомым обязатлаш. Самырык ава-шамыч коклась пашашкэ посна кугу вниманийым ойраш.

10. ВЛКСМ Обкомлан, райком дэн тӱнгалтыш организаций-шамычлан пионьэр пашам вуйлатымашым рэшитэльнэ сайэмдыман, тидэ пэш важнэ пашам вожатый ӱмбак гына кудалташ огыл. Лу дэнэ отрьад-шамычын вожатый дэч посна кодмаш уло, вожатый-шамычым сэрьйозно ойырыдымо дэнэ йатыр школаштэ нуно йоча-шамычын политичэский организаторышт огыт ул, тидэ ситыдымашым содор пытараш. Йатыр комсомол организаций-шамычын бэспэчнэ улмыштлан кӧра школашкэ калык тушман-шамыч дэн нунын пособникышт шэнгын пурат да йоча-шамычлан т у ш м а н идэологийым пуат.

Комсомолын школысо пашаштыжэ тӱнг задачыжлан конфэрэнций школашкэ шэнгын пурышо калык тушман-шамыч дэнэ рэшитэльнэ кучэдалмым да пионьэр дэн школьник-шамыч коклаштэ политичэский воспитаньэ сайэмдымашым шотла.

Лишыл жапыштэ кажнэ райцэнтрыштэ сайын оборудоватлымэ пионьэр пӧрт лийжэ, манын ВЛКСМ Обком дэн ВЛКСМ райком-шамычлан кӱлын пижаш.

ВЛКСМ Обкомлан пионьэр отдэл вуйлатышэ да старший вожатый - шамыч дэнэ пионьэр пашан посна вопросышто нэргэн 3 тылзылан икана дэч шагал огыл совэщанийым эртараш.

Вожатый - шамычын политик шинчымашыштым да дэловой квалификацийыштым нӧлтышаш вэрч кажнэ районышто вожатый-шамычым туныктымашам да сэминарым организоватлаш. 1938 ий 1 йанварьлан вожатый-шамычлан ик ий тунэммэ срокан рэспубликанский школым организоватлаш.

11. ВЛКСМ Обком дэн райком-шамычлан да тӱнгалтыш организаций-шамычлан физкультурный дэн оборонно паша аклыдымашым пытараш, нинэ пэш важнэ участка-шамычым шкэ кидыш налаш, тидэ пашаш эн сай комсомолэц-шамычым выдвигатлаш. Физкультур дэн спорт паша комитэт дэнэ пырлья обкомлан физкультурный пашайэнг-шамычым, утларакшым колхозласэ организаций-шамычлан пашайэнг-шамычым йамдылаш эрэак ыштышэ курсым организоватлаш шӱдаш. Ф и з к у л ь т у р н ы й, стрэлковый спорт кружок-шамычым, колхозный стадион дэн физкультурный площадкэ шамычым организоватлэн спорт дэн оборонный пашам колхозлаштэ посна чот вийангдаш. Планэр дэн парашьут спорт пашам, производство дэч кӱрылтдэ льотчик-шамычым йамдылымашым вийангдаш, тидлан Аэроклубын матэриальнэ базыжым пэнгыдэмдаш. Колхозлаштэ да Йошкар-Олаштэ ворошиловский всадник клубым организоватлаш.

12. Обком могырым высший дэн кыдалаш школ-шамычлан поснак чот полшэн шогаш, учэбнэ завэдэньылашкэ пурышо калык тушман-шамычым кукламаштэ, студэнчэский радамым моральнэ пужмышо, проходимэц, тулэч моло-шамыч дэч эрыктымаштэ рэшитэльнэ пашам ыштыш. Студэнт-шамычын бдитэльность нӧлтымашкэ, политичэский образованийым да тунэммын качэствыжым нӧлтымашкэ мобилизоватлаш.

13. Комсомол активым сойузный пашаш шупшын, тудлан поручэньэ дэн обязанность-шамычым пуэдэн, шуктымыжым тэргэн шогэн, актив дэнэ пашам сайын шындаш ВЛКСМ Обкомым обязатлаш. Кок тылзылан иккана район дэн ола комсомол актив погынымашым эртараш, тушто партий политикын, сойузно пашан пэш важнэ вопросыштым, научно-тэорэтичэский доклад дэн лэкций-шамычым лончылаш.

14. Тӱнгалтыш комсомол организацийлашкэ ВЛКСМ Обком пашайэнг-шамычын кужу жапылан лэкмыштым организоватлэн, ВЛКСМ Обком дэч ӱлыл организаций-шамычым кэчэ йыда вуйлатымаш дэн полшэн шогымашым тӱнг гычак вийангдаш трэбытлаш.

15. XIV область комсомол конфэрэнций социалистичэский строитэльствын чыла участкыштыжат стахановский движэньым кумдан шараш, производствым шӱдӧ дэнэ у стахановэцшэ, ончыл йэнгжэ-шамычым куштыш Обкомым обязатла. Йалысэ комсомолын тӱнг задачыжлан сталинский шурно вэрч, пашан лэктышын рэкордно показатэльжэ вэрч, агротэхникым тунэммаш вэрч кучэдалмашым, йал озанлыкыште врэдитэльствым да тидэ врэдатэльствын кодшыжым йӧршынак пытараш кучэдалмашым шындаш.

П р о м ы шлэнностьышто комсомолын задачыжлан кӱкш паша лэктыш вэрч, тэхничэский образованым нӧлтышаш вэрч, стахановский движэньым вийангдышаш вэрч кучэдалмашым да тидэ движэньым саботажым, врэдитэльствым да врэдитэльствын кодшыжым йӧршынак пытараш кучэдалмашым шындаш.

16. Обкомлан „Рвэзэ коммунист" дэн „Иамдэ лий" газэт-шамычын рэдакцийыштым комсомол актив кокла гыч тэргымэ йэнг-шамыч дэнэ пэнгыдэмдаш, политик шотышто писэ, интэрэснэ, сойузно пашаштэ улшо чыла ситыдымашым тӱжвак лукшо газэт-шамычым ышташ. Рэспубликыштэ руш йылмэ дэнэ лэкшэ газэтым организоватлаш ВЛКСМ ЦК дэч йодаш.

17. Антирэлигиозно пропагандэ—комсомолын пэш важнэ задачшэ. ВЛКСМ Обком дэн райком-шамычлан СВБ райсовэт-шамыч пэлэн лэкторский группым организоватлаш да лэктор-шамычым прэдприйатийлашкэ да колхозлашкэ эрэак колтэн шогаш кӱшташ. Колхоз дэн прэдприйатийлаштэ СВБ йачэйка-шамычым организоватлымаштэ Воинствуйущий Бэзбожник ушэм-шамыч вуйлатымашым да полшэн шогымашым вийангдаш.

18. Комсомол озанлыкым кызытак порьадкыш шындаш. Комсомол докумэнт-шамычым нэбрэжнэ аралымаш кажнэ случайым сэрйозно обсуждатлаш, комсомол докумэнтым халатнэ ончымо дэнэ комсомолыш тушман элэмэнт-шамычлан пураш йӧным ыштышылан, комсомол дэн государствэннэ тайным почын пушылан эн пэнгыдэ мэрым ышташ. Комсомол докумэнт-шамычым аралаш чыла райкомлаштэ йӱлыдымӧ йашлык лийман.

19. Кажнэ районышто молодьожлан кастэн тунэммэ кыдалаш школым, общэобразоватэльнэ прэдмэт дэнэ кружок-шамычым организоватлаш. Нинэ школ дэн кружок-шамычым вуйлатымашым ВЛКСМ райком-шамыч ӱмбак пышташ. Тидэ жапыштак заочно тунэммэ кыдалаш школыш вэрбовкым колтэн шогаш.

20. Комсомолэц-шамычым партийыш пуртымаш начар каймым пэлэмдэн, ВЛКСМ Обком дэн райком-шамычлан комсомолын сайрак ужашыжым партийыш шупшмо пашам сайэмдаш шӱдаш, йэнгым сайын изучитлаш да рэкомэндацым прэданнэ, достойно комсомолэц-шамычлан вэлэ пуаш.

21. Комсомол организаций-шамычлан тидым утларак шараш кӱлэш: быт—тидэ частнэ паша огыл. „Быт, йӱмаш, разгул—тидэ личнэ, частнэ паша, манын актив коклаштэ шарлышэ шонымашым, большэвикла огыл шонымашлан шотлэн, осудитлаш. Быт политик дэч ойыраш лийдымэ, моральнэ пужлымаш—политичэский дэн общэствэннэ пашайэн улшо комсомолэцын пытымашкэ шукта да, моральнэ арулык политик шотышто пужлымаш дэч эн ӱшан гарантий лийын шога манын умылымашым кажнэ комсомолэцын сознаньышкыжэ ш у к т а ш". (ВЛКСМ ЦК IV Плэнумын пунчалжэ гыч).

Марий рэспублик комсомол XIV конфэрэнцийыш идэйнэ-пэнгыдэмшэ, бойэспособно организаций лийын толын да мэмнан рэспубликын чыла молодьожшын вольыжым каласэн, ВКП(б) область комитэт дэн ВЛКСМ ЦК-ам ӱшандара: мэ шкэнан Лэнинско-Сталинский коммунистичэский партийна йыр а д а к а т пэнгыдынрак чумыргэна, рэвольуционно бдитэльностьым эшэ кӱшкырак нӧлтэна, молодьожым тушман дэк нэнавистьо, мэмнан социалистичэский родинан прэданнэ лийме шӱлышэш туныкташ тӱгалына.

Руш литэратур кружокышто тунэмыт

Йошкар-Ола музыкальнэ-тэатральнэ училищыштэ тунэмшэ-шамыч руш литэратур тунэммэ кружокым организоватлэныт. Кружокышто классик-шамычын пьэсыштым, почэламутыштым, басньыштым, молымат лончылаш тӱгалыт. Кружок вуйлатышэ Колэсникова А. Н. пашаш вийан пижын.

Потапов М.

Нурўмбал школышто врэдительствылан мучашым пышташ

Морко район Нурўмбал пэлэ кыдалаш школышто калык тушман-шамычын орудоватлымышт нэргэн газэтлаштэ йатыр кана возымо ыльэ. Тугэ гынат, район организаций-шамыч тыжэч нымогай сэрьйозный выводымат ыштэн огыт ул.

Нурўмбал школышто шуко жап калык тушман Йаковлэв В. дирэкторлан шогэн. Школышто йоча-шамычым тўрлын мыскылэн, вурсэн. Нуным троцкист, буржуазнэ националист-шамычын книгашт почэш туныктэн. Тэхничэскэ служышо-шамычым кул жотышто кучэн, игылтын. Школысо врэдительствэ факт шамыч нэргэн критиковатлаш Йаковлэв нымогай эрыкымат пуэн огыл, критик дэн самокритикым пызырэн. Политик воспитательнэ пашам чараклэн, тунэммын качэствыжым тўрлё сэмын волтэн. Садланак 1935—1936 тунэммэ ийыштэ тидэ школым тунэмлэкшэ-шамыч кокла гыч кыдалаш школыш кок йэн вэлэ пурэн.

Йаковлэвын школышто врэдитлымыжым Морко роно вуйлатышэ-шамыч (Лэухин, Тимофэйэв) шинчэн улыт. Но туныктышо-шамычын сигналыштым нуно пызырэн кийыктэныт. Дмитриэв (роно инспэктор) тидэ школыш ик кана вэлэ огыл мийэн, врэдительствэ факт шамычым палэн налын, но Йаковлэвым огыл, а титакдымэ туныктышо-шамычым вэлэ титаклэн.

Йаковлэв школышто вэлэ огыл, колхозлаштат шуко врэдитлэн. 1931 ийыштак „Бригадир“ колхозын (Сэми Сола йалсовэт) рэвизионно комиссшым вуйлатымашкэ шэгын пурэн, шкэ йыржэ ожнысо кулак-шамычым чумырэн, колхозым шалаташ тыршэн.

Нурўмбал школышто Йаковлэвын орудоватлымаштыжэ завуч Гурьйанов М. Т. полшэн шогэн, тунэммэ пашам сўмыраш тыршэн.

Кö тугай Гурьйанов? Тудо контррэвольуционно шайкым вуйлатышэ калык тушманын эргыжэ. Ачажэ дэнэ тудо пэш пэнгыдэ кылым кучэн илэн. Школысо врэдительский паша нэргэн тунэмшэ-шамычлан газэтлашкэ возэн шогаш эрыкым пуэн огыл. Йункор-шамычым тўрлын мыскылэн, шылталэн. Иаковлэв дэн Гурйановын шакшэ пашаштышт тидэ школышто туныктышо поп вата Бэлогусьэва дэн Гурьйановын ватыжэ Лэбэдэва полшэн шогэныт.

Калык тушман Йаковлэвым разоблачитлымэ, но шакшэ кодшыжо улö. Гурьйановым Морко роно школ дирэкторлан шогалтэн.

Нурўмбал пэлэ кыдалаш школым тушман эльэмэнт, двурушник-шамыч дэч пэш содор эрыкташ кўлэш. Морко район партийнэ-комсомол организаций-шамычлан тышкэ сэрьйозно пижман.

К.

Константинов избиратэльнэ комисс члэн лийын ок кэрт

Избиратэльнэ комисс члэнлан стахановэцым, ударникым, партийлан прэданнэ йэн шамычым сайлыман. Тугэ гынат Манан Мучаш йал совэт кöргыштö (Ронго район) избиратэльнэ участкын комиссийышкыжэ туныктышо Г. К. Константиновым сайлэныт.

Кö тугай Константинов? Константинов йўла шотыштo пужлышо йэн. Эрак йўэш, урокым йамдылалтдэ эртара, школышто нимогай культур пашам ок ыштэ. Буржуазнэ националист Йамбос дэнэ кылым кучэн илэн. Кызытат буржуазнэ-националист шамычын возымо книга-шамычым квартирыштыжэ аралэн кийыкта.

Тушман дэнэ кыл кучышо, йўла шотышто пужлышо Константинов избиратэльнэ комисс члэнлан шогэн ок кэрт.

Манан Миклай.

Тушман-шамычлан вэр лийман огыл

ВКП(б) обкомын пун чалжэ почэш ОНО пэлэн избач-шамычын шинчымашыштым да массэ коклаштэ организаторский способностьым нöлталшашлан 10 кэчаш курс эртаралтэ.

Тидэ курсыш роно-шамыч оичыл, шкэ пашаштым сай шуктэн шогышо избач-шамычым колтышаш ыльыч. Тугэ гынат, йужо роно-шамыч тушманлан полшышо, тушман корныш логалшэ-шамычым колтэныт.

Мэрий Турэк роно контррэвольуционый частушко-шамычым шаркалышэ Сорокина дэн Бусыгина Ольгам колтэн. Нуно шкэ шакшэ пашаштым избач кур сышто тунэммышт годымат ыштылыныт. Квартирыштышт ўдыр-шамычлан антисовэтский мурым туныктэныт.

Йошкар-Ола роно буржуазнэ-националист Пэтровым аралэн кодаш тöчышö Гусэвым колтэн. Гусэв комвузышто тунэмыжэ годым шакшэ пашажлан школ гыч да комсомол гычат лукмо.

Нунылан кумда массэ коклаштэ шакшэ пашаштым ышташ вэрым пуман огыл.

Копанов Ф. И.

Сўрэтыштэ: Иакимово тўналтыш школышто тунэмшэ шамыч (Йошкар-Ола район) экскурсий дэнэ чодраштэ.

Профкомын ситыдымашыжэ шуко

Шукэртэ огыл Йошкар-Ола фэльдшэр-акушэр школышто профсойуз организацийын отчот дэн пужэн сайлымэ погывымаш эртыш. Тидэ погывымаштэ тунэмшэ-шамыч критик дэн самокритикым шарэн шуко ситыдымашым тўжвак луктыч.

Тунэмшэ шамыч коклаштэ политичэский воспитаньэ паша ышталтдымэ дэнэ посна тунэмшэ-шамыч моральнэ разложитлалтыныт. Комсомолэц Малышэв дэн Блоков эрэак йўын, хулиганитлэн иланыт, школ кöргысö правилым пудыртылыныт. Политзаньатийыш кэчым кодэн коштмаш (Звэрэв, Бурков, молат) шарлэн. Политичэский сэктор пашам начар ыштэн.

Профком, тудым вуйлатышэ Михэйэв пашам начар ыштэныт. 1937—38 тунэммэ ийым йамдылалтдэ вашлийме. Тунэммэ ийым сайын вашлиймэ нэргэн профком шоналтэнат огыл. Кызыт тунэмшэ-шамычлан общэжитий ок ситэ. Тунэмшэ-шамычлан тунэмашышт сай условийым ыштымэ огыл. Школышто заньатийлан росписаньэ жапыштыжэ ок ышталт. Туныктышо укэ дэнэ заньатий 2-3 шагат гына эрталтэш. Посна туныктышо-шамыч (хирург Смирнов) заньатийым кодат. Акадэмичэский паша организатор Данильчэнко пашам начар ыштэн. Тунэмшэ шамыч коклаэ социалистичэский сорэвнованьэ договор тэргалтын огыл. Кызыт тидэ паша йöршэш шулэн.

Войэннэ-физкультур пашам вуйлатышэ Никитин шкэ пашажым ок ыштэ. Тунэмшэ-шамыч оборонно значоклан нормым сдатлынэшт, но Никитин нормым приниматлымашым организоватлэн огыл.

Добровольно кружок-шамыч пашам начар ыштэныт. Нунылан профком нимыньарат полшэн огыл, кружок-шамычын пашаштым тэргэн шогэн огыл.

Рэвизионый комисс пашажым кўлэш сэмын ыштыдымыжэ дэнэ профсойуз оксам Бурков дэн Рожэнцов шканышт кучылтыныт. Профорг Загайнов Гр. 50 тэнгэ профсойузно оксам шкаланжэ кучылтын. Тыгай факт шуко лийэдэн. Профсойуз организацэ нуным эскэрэн шогэн огыл.

Ончыкыжо у профкомлан ситыдымашым пэнгыдын упыш налын, пашам вийан ыштыман.

Студэнт.

Ивановын „доказатэльствыжэ“

— Йапон кугыжаныш кас вэл могырышто, а Гэрманий—эрвэлнэ,—манын Кожлайэр пэлэ кыдалаш школышто (Морко район) гэографий дэнэ туныктышо Иванов С. И. туныкта.

Тунэмшэ шамыч „гэограф“ Ивановлан огыт инанэ. Но „гэограф“ иванов шкэ „доказатлымыжэ“ вэрч пэнгыдын шога:

— Тэ, тунэмшэ-шамыч, Англий дэн Франций дэмократичэский кугыжаныш улыт, маныда. Укэ Англий дэн Францийыштэ фашист правительствэ шога,—Иванов ойла,—тланда ўшанаш кўлэш, мый вэт туныктышо улам.

Ик кана мэ, Иванов дэч лўмынак „Дунай энэр могай тэнгызыш йогэн лэктэш?“—манын йодна. Тудо тыгэ маньэ:

— Дунай энэр, тунэмшэ-шамыч, Мраморный тэнгызыш йогэн лэктэш.

Мэ, тунэмшэ-шамыч, „гэограф“ Ивановым Кожлайэр пэлэ кыдалаш школ гыч содор корандаш Морко роно дэч йодына.

Тунэмшэ-шамыч.

Чэмэков комсомол радамыштэ лийын ок кэрт

Чэрно Грьаз пэлэ кыдалаш школысо (У-Торйал район) комсомол организацыштэ воспитатэльнэ паша йöршэш ок ышталт. Садланак комсомолэц-шамыч коклаштэ йöрдымö койыш шарлэн. Комсомолэц Чэмэков Н. И. эрэак йўэш, хулиганитлэн коштэш, быт шотышто йöршын пужлэн. Шуко кана судитлалтын. Тугэ гынат, Чэрно-Грьаз комсомол организацэ тудым эшэат комсомол радамыштэ шогыкта.

Шоптыр.

Пионьэр пашам огыт аклэ

Школлаштэ тунэмшэ-шамычым коммунист шўлышэш воспитатлымаштэ пионьэр отрьад кугу вэрым налын шога. Но Йошкар-Ола район кöргысö шуко школлаштэ пионьэр паша кўлэш сэмын ок ышталт. Тэвэ Йэльнаги тўналтыш школышто пионьэр отрьад лўмжылан вэлэ шотлалтэш. Тидэ отрьадыштэ кызытат вожатый укэ. Йошкар-Ола райкомол сэкрэтарь Танаков „вожатыйлан кэлшышэ йэнгым огына му“ манын кабинэтыштыжэ шинча. Тыгакак Ошўргö, Нурма тўналтыш школлаштат пионьэр паша шулэн. Райкомолын пионьэр отдэлжым вуйлатышэ Рубцэвич йолташ школышто воспитатэльнэ дэн пионьэр пашам сайэмдаш ок кучэдал.

Йошкар-Ола райкомоллан тидэ пашаштэ кўлэш вашталтышым ыштыман.

Игнатьэв Ваньа.

Врид. отв редактора—
А. ИАНАЛОВ.

Упол. Марлита А-391. Тираж 2860 Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ, М. К